

NITTEDAL
KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2022-2035

VEDTATT 30.01.2023
KST - 1/23

Innhold

04	Innledning	22	Mål – Nittedal mot 2035
04	Kommuneplanen som del av plansystemet	22	FNs bærekraftsmål som rammeverk
07	Viktige føringer	24	Målstruktur for samfunnet vårt
08	Om planarbeidet	25	Målbilde med satsingsområder og samfunnsmål
09	Medvirkning	27	Målbilde
10	Våre viktigste utfordringer	28	Satsingsområder med samfunnsmål og delmål
14	Utvikling av Nittedal sentrum	30	Satsingsområde: Livskvalitet hele livet
16	Befolkningsutvikling	34	Satsingsområde: Klima-, natur- og miljøvennlig
18	Prognoser for vekst	36	Satsingsområde: Engasjement og samskaping
21	Utviklingstrekk 2022-2035 for utvalgte aldersgrupper		

38 Organisasjonsutvikling og virksomhetsstyring

38 Mål for organisasjonen

42 Økonomistyring

43 Samfunnssikkerhet, beredskap og internkontroll

44 Langsiktig arealstrategi

44 Introduksjon – betydning og bruk

46 Arealstrategi til satsingsområde: Livskvalitet hele livet

48 Arealstrategi til satsingsområde: Klima-, natur- og miljøvennlig

52 Arealstrategi til satsingsområde: Engasjement og samskaping

53 Arealstrategisk kart

54 Ordliste og begrepsforklaringer

Innledning

Nittedal er med sine 25 000 innbyggere blant de 50 største kommunene i Norge, og er en kommune i vekst og utvikling. Vi har en attraktiv og sentral beliggenhet som nabokommune til Oslo, nærhet til Marka, og er en del av hovedstadsregionen. Nittedal har et rikt foreningsliv, og et variert næringsliv.

Kommuneplanen som del av plansystemet

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet for Nittedal kommune, og påvirker alle som bor og jobber i kommunen. Planen skal angi den overordnede retningen og beskrive den langsiktige utviklingen for kommunen. Kommuneplanen består av en samfunnsdel med langsiktig arealstrategi, og en arealdel. Arealdelen lages på bakgrunn av målene og langsiktig arealstrategi i samfunnsdelen.

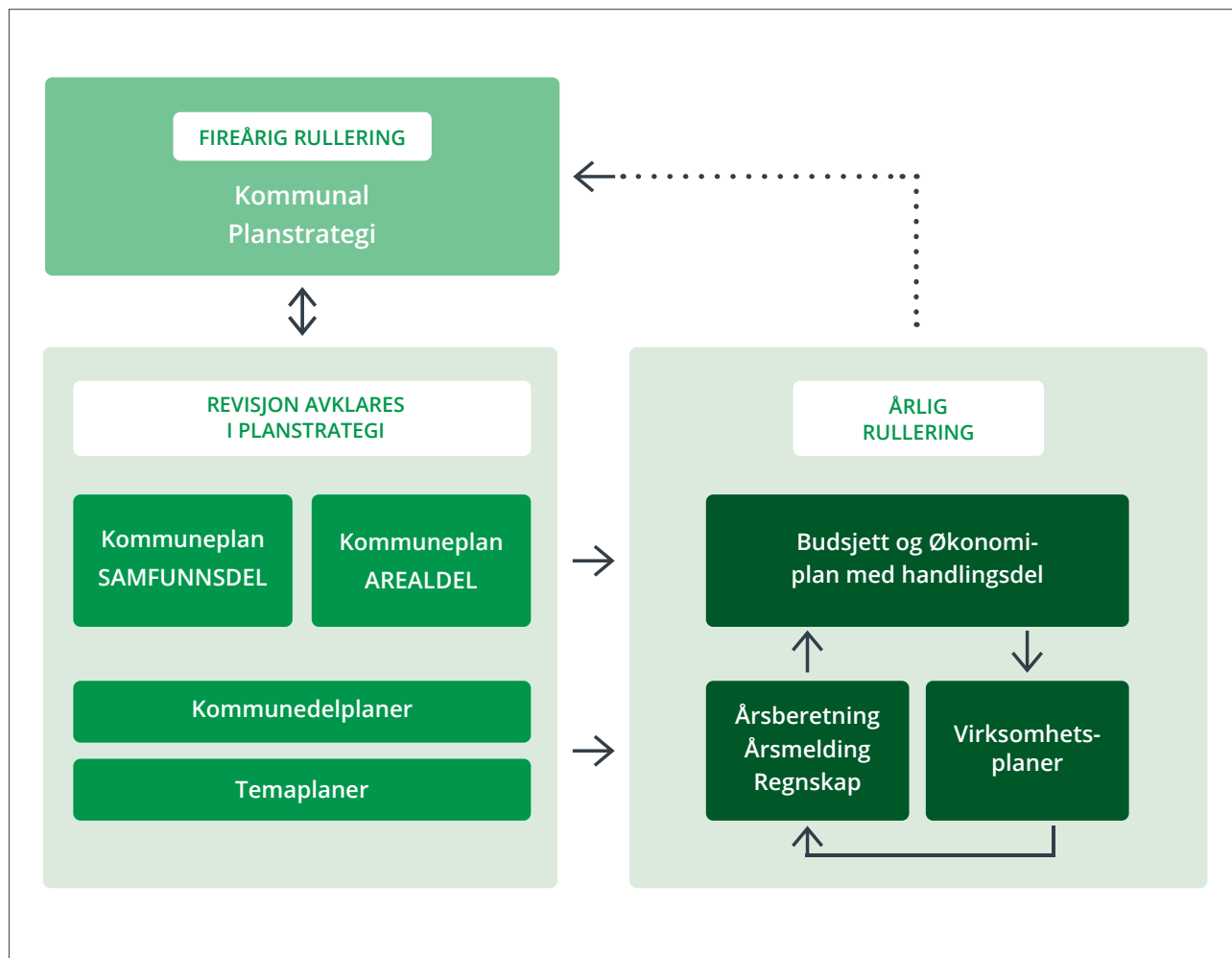
Kommuneplanens samfunnsdel viser hvordan Nittedal kommune skal legge til rette for samfunnsutvikling, utvikling av tjenestene og møte utfordringene vi står overfor best mulig. Dokumentet er grunnlaget for sektorenes planer og virksomhet.

Kommuneplanen gjelder for 12 år, men i hver valgperiode skal kommunestyret ta stilling til om hele eller deler av planen skal revideres.

Føringer for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035 er:

- Plan- og bygningsloven kap. 11
- Kommunal planstrategi 2020-2023 vedtatt i kommunestyret 21.09.2020 og Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 vedtatt i kommunestyret 18. mai 2021

Strukturen og de ulike elementene i det kommunale plansystemet vises i figuren.

Figur 1 Oversikt over de viktigste elementene i vårt plansystem. Utarbeidet på bakgrunn av "Veileder T-1494 Kommunal planstrategi"

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egne virksomheter og planlegging. Den er også førende for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal omfatte en handlingsdel. For å sikre god samordning av planarbeid, har kommunen valgt å sammenstille kommuneplanens handlingsdel, årsbudsjett og økonomiplan i ett dokument. Økonomiplan med handlingsdel og budsjett

utarbeides årlig og omfatter siste årsregnskap, inneværende års budsjett og de fire neste budsjettår. Økonomiplan med handlingsdel bygger på kommuneplanens langsiktige del og viderefører sentrale vedtak som er gjort.

Konkretisering og implementering vil på sektornivå komme til uttrykk i temaplaner og virksomhetsplaner.

Lover, forskrifter, politiske vedtak i Nittedal og overordnede styrings-signaler fra stat, fylke og kommune gir rammer for planarbeidet

Figur 2. Hvordan følger vi opp kommuneplanen

Samfunnsdelen med langsiktig arealstrategi vil også ha betydning for kommende kommunal planstrategi og prioritering av planarbeid for å oppdatere

planverket i tråd med nye føringer. Dette vil kunne innebære vurdering av om planer skal endres eller oppheves, og om nye planer skal utarbeides.

Viktige føringer

Lover, forskrifter, politiske vedtak i Nittedal og overordnede styringssignaler fra stat, fylke og kommune gir rammer for planarbeidet.

Særlig viktige føringer er:

- FNs bærekraftsmål
- Regjeringens nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- Statsforvalterens forventninger til kommunal planlegging
- Regionale planer med føringer for planarbeidet, herunder regional plan for areal og transport
- *Kommunal planstrategi 2020 2023¹* med utfordringsnotat
- *Planprogram for kommuneplaneplan for Nittedal kommune 2022 – 2035²*
- Innspill som har kommet gjennom involvering og medvirkning i planprosessen

¹ <https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/politikk-og-organisasjon/planer/planstrategi-2020-2023-vedtatt-nittedal-kommune.pdf>

² <https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/teknisk-og-eiendom/kommuneplan2022-2034/vedtatt-plan-program---kommuneplan-2022-2034-nk-18.5.2021.pdf>

Om planarbeidet

Rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel ble vedtatt i gjeldende planstrategi 21.09.2020. Oppstart av planarbeidet ble varslet i desember 2020, samtidig som

forslag til planprogram og medvirkningsplan for kommuneplan 2022 – 2034 ble lagt ut på høring. Det er definert 5 milepæler i planprosessen.

Figur 3 Planprosessen i korte trekk med hovedmilepæler

Medvirkning

Kommuneplanen skal være et godt redskap for å gjøre Nittedal kommune til et enda bedre sted å bo, vokse opp i, bli gammel i og arbeide i. Derfor er det avgjørende at flest mulige innbyggere får mulighet til å bidra med sine innspill til planen.

Sammen med planprogrammet ble det derfor vedtatt en *medvirkningsplan*³ for planprosessen, som har vært førende for involveringen som har vært gjennomført.

Det er tatt i bruk mange ulike metoder og arenaer for å sikre en inkluderende, åpen og forutsigbar prosess for innbyggere, aktører, politikere og administrasjon. Involvering av barn og unge, og god og bred politisk forankring har hatt stort fokus.

De viktigste aktivitetene omfatter:

- Omfattende digital innbyggerundersøkelse
- Involvering av barn og unge og flyktninger og innvandrere gjennom samarbeid med skolene
- Workshops med frivilligheten og næringslivet
- Workshops med politikere og administrasjon

- Aktiv bruk av Barn og unges kommunestyre (BUK) og Ungdomsrådet
- Politiske utvalg og råd
- Dialogmøte med regionale myndigheter

Rapporter fra medvirkningsaktivitetene⁴ er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Prosess for utarbeiding av en ny organisasjonspolitikk med nye mål har gått parallelt med og vært integrert i planprosessen for kommuneplanen. Viktige aktiviteter i denne prosessen omfatter:

- Møter med enhetsledere
- Arbeidsutvalget (med politikere, tillitsvalgte og administrasjon)
- Involvering av tillitsvalgte
- Involvering av ansatte gjennom avdelinger/enheter
- Dialogkonferanse med politikere og administrasjon

³ https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/teknisk-og-eiendom/kommuneplan2022-2034/vedtatt-medvirkningsplan_kommuneplan-2022---2034.pdf

⁴ <https://www.nittedal.kommune.no/publisert-innhold/felles-informasjon/kommuneplan-2022---2034/#heading-h3-3>

Våre viktigste utfordringer

Til Nittedal kommunes planstrategi 2020-2023 ble det utarbeidet et utfordringsnotat hvor sentrale og langsiktige utfordringer for

nittedalssamfunnet og Nittedal kommune som organisasjon ble behandlet⁵. Her gjengis noen i stikkordsform:

Klima og miljømessig bærekraft

- Redusere klimautslipp
- Klimatilpasning
- Miljøvennlig utbygging
- Klimapåvirkning i egen virksomhet
- Nok og riktige arealer til offentlige formål og andre byggeformål
- Sentrumsutvikling

Folkehelse

- Sosial ulikhet, levekårsforskjeller blant barnefamilier, barnefattigdom
- Ensomhet, mobbing, inkludering /integring
- Livsstil, fysisk aktivitet og kosthold
- Psykisk helse og avhengighet
- Vold i nære relasjoner, bekjempe vold og overgrep
- Skape et mer aldersvennlig samfunn
- Gode og tilpassede helse- og velferdstjenester
- Bærekraftige tjenester med høy kvalitet

Befolkningsvekst og befolknings-sammensetning

- Betydelig befolkningsvekst mot 2030
- Nær dobling av aldersgruppene 80-89 år, og nær tredobling av 90 år+ mot 2030
- Liten vekst i barn i barnehagealder
- Liten vekst i barn i skolealder

Næringsutvikling og infrastruktur

- Tilrettelegge for videreutvikling av eksisterende og ny næringsvirksomhet
- Utvikle Nittedal sentrum som et bærekraftig vekst- og samlingspunkt
- Skape synergier fra by- og næringsutvikling i samspill med regionene Oslo, Romerike og Hadeland
- Sørge for kompetanse, rolleavklaring og oppgavefordeling

⁵ https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/politikk-og-organisasjon/planer/planstrategi-2020_2023_utfordringsnotat.pdf

Tidlig innsats – barn og unge

- Barn og unge skal ha trygge oppvekstvilkår
- Tidlig innsats
- Alle tjenestene må bidra til inkludering og tilhørighet
- Bedre sammenheng i innsatsen mellom tjenestene
- Kapasitetsutnyttelse

Deltakelse og innbyggerperspektiv

- Videreutvikle lokaldemokratiet
- God innbyggermedvirkning
- Styrke innbyggerperspektivet i den kommunale organisasjonen
- Utvikling av samspillet kommune og frivillige organisasjoner
- Skape arenaer for deltakelse, skoloring og meningsytring
- Legge til rette for og oppmuntre til at kommunens innbyggere involverer seg i nærmiljøet, er med på å forme sin egen hverdag, og at innbyggerne tar ansvar for egne liv

Organisasjon – økonomi mm

- Sikre en langsiktig og god balanse mellom drift og investeringer
- Usikkerhet knyttet til inntektssiden
- Konsekvensene av befolkningsveksten
- Tilstrekkelige ressurser til utviklingsarbeid i virksomhetene
- Sikre effektive driftsenheter
- Rekruttering og kompetanse
- Digitalisering og innovasjon
- Samfunnssikkerhet – beredskap

Disse utfordringene stemmer godt overens med innbyggernes oppfatning av hva som er kommunens viktigste utfordringer. *Barn og unge* trekker fram utfordringer knyttet til klima og miljø, skole og utdanning, sosiale miljø og møteplasser, økonomiske forskjeller, vekst og utvikling samt styring⁶.

Linnbyggerundersøkelsen trekkes utfordringer knyttet til klima og miljø, trafikk/mobilitet, tettsteds- og samfunnsutvikling og kommunale tjenester fram⁷.

En rød tråd gjennom *den politiske involveringen*⁸ er tett dialog og felles problem-

⁶ <https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/teknisk-og-eiendom/kommuneplan2022-2034/oppsummeringsrapport---samarbeid-med-skolene---kommuneplan-2022-2034.pdf>

⁷ https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/politikk-og-organisasjon/planer/planstrategi-2020_2023_utfordringsnotat.pdf

⁸ <https://www.nittedal.kommune.no/globalassets/02-dokumenter/teknisk-og-eiendom/kommuneplan2022-2034/sluttrapport-pod-2021.pdf>

løsning med innbyggere og frivillig sektor. Det skal satses på klima og bærekraft og styrking av folkehelse, nærmiljøer og livskvalitet.

I utarbeiding av ny organisasjonspolitikk⁹ med organisasjonsmål er det pekt på fire

hovedutfordringer kommuneorganisasjonen må møte; demografiske endringer, høy endringstakt og økende krav til kompetanse, strammere kommuneøkonomi og digitalisering. Disse samsvarer godt med utfordringsbildet fra planstrategien.

⁹ Vedtatt juni 2022

FOTO: Krutt Gastropub

Utvikling av Nittedal sentrum

Utviklingen av kommunesentrumet vårt har stort betydning for samfunnsutviklingen i Nittedal, og vil være en del av løsningen på flere av kommunens utfordringer.

Kommunens satsing på ett livskraftig sentrum for hele kommunen startet i første halvdel av 90-tallet, og på relativt kort tid ble store deler av dagens sentrum etablert. Kommunedelplan for nye Nittedal sentrum ble vedtatt i 2013, og etablering av Rotnes kirke og Kulturverket Flammen, samt utvidelse av Mosenteret, er de siste tilskuddene til sentrum¹⁰.

I perioden fra 2007 og 2013 ble kommunedelplan for nye Nittedal sentrum utarbeidet, med omfattende involvering og utredninger. Usikkerhet rundt ny Rv4, samt mangel på

privat initiativ, har bidratt til at utviklingen av sentrum i stor grad har stått stille, på tross av at plangrunnlaget har vært videreført i flere kommuneplaner.

I denne kommuneplanperioden er situasjonen endret. En profesjonell aktør har kommet med innspill til kommuneplanen om en langvarig og helhetlig utvikling av sentrum. I denne kommuneplanperioden starter dermed en ny fase i utviklingen av Nittedal sentrum, som skal ta en stor del av den forventede veksten, både i boliger og arbeidsplasser.

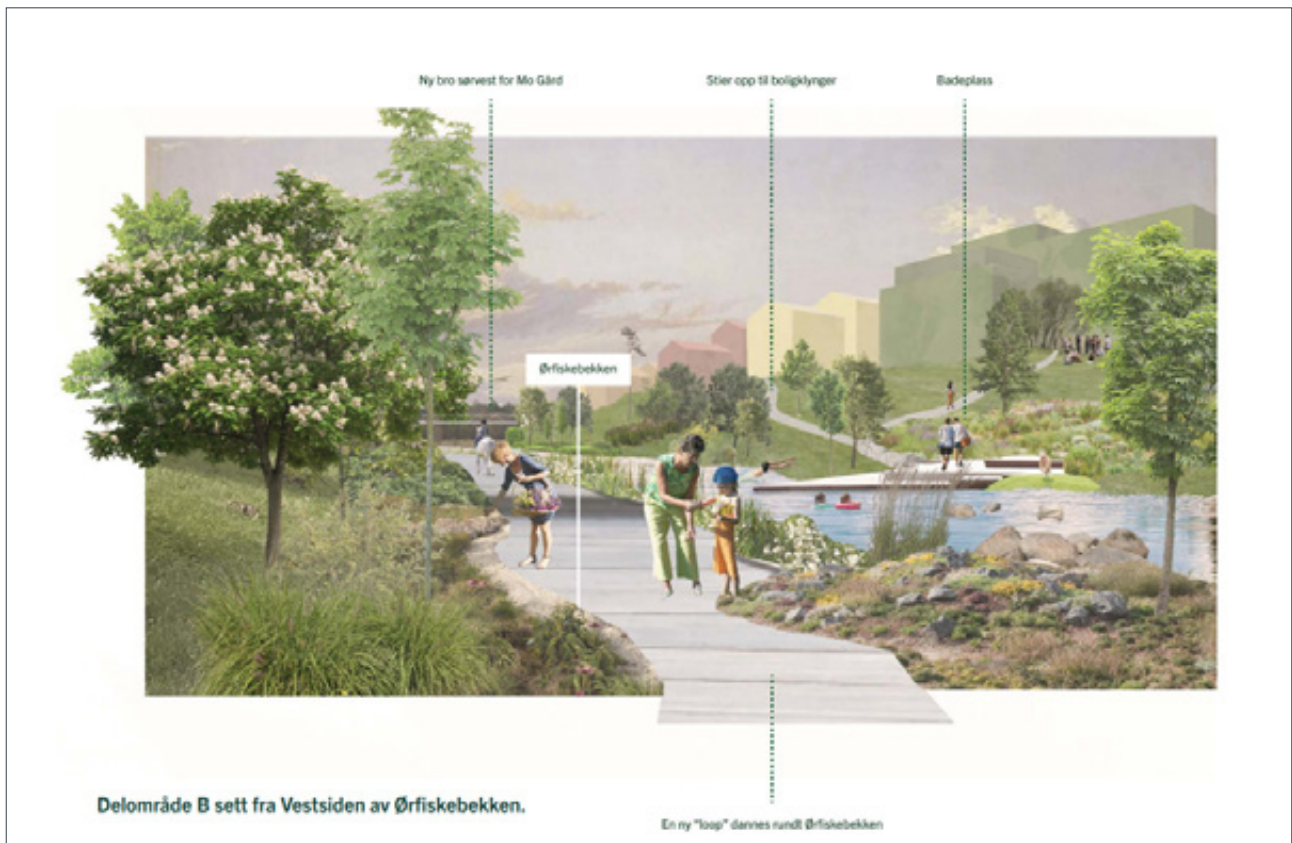
Utviklingen den senere tiden, åpner nå muligheten for å komme videre med sentrumsutviklingen.

¹⁰. <https://www.nittedal.kommune.no/publisert-innhold/teknisk-og-eiendom/nye-nittedal-sentrum/>

I denne kommuneplanperioden starter dermed en ny fase i utviklingen av Nittedal sentrum, som skal ta en stor del av den forventede veksten, både i boliger og arbeidsplasser

Det blir viktig i perioden å sørge for at videre utvikling av sentrum kan komme i gang uavhengig av Rv4. En forutsetning for arbeidet videre er at kommunen sikrer gode arenaer for medvirkning fra sentrale aktører i sentrumsutviklingen.

Sentrale tema er blant annet boliger, arbeidsplasser, offentlige formål som helsehus, blågrønn struktur, møteplasser, tilrettelegging for grønn mobilitet, håndtering av matjord og bevaring av kulturminner.

Figur 4 Skisse som viser et mulig framtidsbilde av området rundt Ørfiskebekken, Betonmast/Dark

Befolkningsutvikling

Den viktigste forutsetningen for befolkningsutviklingen er kanskje hvordan en kommunes attraktivitet og omdømme er. Dette påvirkes blant annet av hvordan innbyggernes opplevelser av å bo i kommunen er. Dette påvirkes igjen blant annet av hvilke typer tjenester, tilbud og kvaliteter som er tilgjengelige. I en kommune som oppleves som attraktiv å bo og leve i blir dermed tilgangen på (nye) boliger en viktig faktor som påvirker befolkningsveksten.

Nærhet til Oslo og Marka, og gode bo- og livskvaliteter gjør at Nittedal er et attraktivt sted å bosette seg for mange. For kommunen blir det slik sett viktig å sørge for at boligene som bygges er riktig i forhold til etterspørsel og behov. Like viktig er det at arealene som avsettes til nye boliger er tilstrekkelige, egnede og riktige, det vil si at de samsvare med våre mål knyttet til bærekraft og samfunnsutvikling. Arealstrategien - med klargjøring av hvor det kan bygges, hva som skal bevares og hva som kan bygges – er derfor et viktig styringsredskap for vekst og vekstfordeling. Vektlegging av disse prinsippene innebærer også en begrensning i hva som skal bygges og hvor.

De siste fem årene har Nittedal hatt en gjennomsnittlig vekst på 1,4%. Vi er nå omlag 25 000 innbyggere fordelt på 10 000 husholdninger. Mer enn halvparten av boligene i kommunen er eneboliger, og det er kun 19% leiligheter. Det er langt flere store familieboliger enn store husholdninger, og en stor underdekning på leiligheter.

Om lag 2800 personer flytter årlig til og internt i Nittedal, og flytteeaktiviteten er størst mellom Nittedal og Oslo, Lillestrøm, Lørenskog og Ullensaker. Over 60% av de som flyttet inn i nybygde leiligheter i perioden 2016 - 2020, flyttet internt i kommunen, og over halvparten var over 44 år. For de brukte boligene som ble tilgjengelige gjennom flytting er bildet et annet. Over 65% som flyttet inn i disse var innflyttere til kommunen, og nesten 75% var under 44 år¹¹. Dette viser oss at nye leiligheter i begrenset grad fører til befolkningsvekst direkte, veksten skjer i hovedsak gjennom boligene som frigjøres, såkalt sekundærflytting.

¹¹: «Nittedal kommune – preferanser til - og effekter av – boligbygging», Prognosesenteret 17.12.2021

Prognoser for vekst

Det er betydelig usikkerhet knyttet til framtidig boligvekst. Hva som skjer med Rv4 og konsekvensene for sentrumsutvikling er uavklart. Dette gir en stor usikkerhet for veksten for Nittedal kommune. Den generelle samfunnsutviklingen og markedssituasjonen er en usikkerhet alle kommuner opplever. Desto lengre man går utover i tid, desto mer usikker blir framskrivningen.

For å utarbeide befolkningsprognoser benyttes historiske data om flytting, dødelighet og fruktbarhet, som kombineres med et boligprogram. Boligprogrammet tar utgangspunkt i

boligpotensialet i gjeldende kommuneplan, supplert med ny boligvekst i Nittedal sentrum og på Hagan. Det er lagt til grunn potensiale for fortetting, i tråd med forslaget til arealstrategi, i alle deler av kommunen.

Prognosen for befolkningsvekst basert på boligprogrammet angir at befolkningen i Nittedal vil øke med ca. 3.500 mennesker fram mot 2035. Det er personer i yrkesaktiv alder som bidrar med størstedelen av denne veksten. Tallene indikerer en årlig gjennomsnittsvekst på 1,0 pst for hele perioden sett under ett.

Befolkningsframskrivninger 2022-2035. Nittedal kommune (pr31.12)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Sum	24 947	25 319	25 745	26 032	26 095	26 327	26 697	26 954	27 161	27 473	27 737	27 945	28 153	28 319	28 485
Årlig vekst - i pst		1,5	1,7	1,1	0,2	0,9	1,4	1,0	0,8	1,1	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6
Boligprogram - nye boliger		225	249	151	49	150	220	155	125	163	148	128	128	103	103

Figur 5. Befolkningsframskrivninger. Kilde: Kompas

Prognosene viser også at befolkningsveksten faller utover i perioden. Dette henger sammen med boligprogrammet, hvor det på grunn av usikkerhetene som nevnes er lagt inn færre nye boliger utover i planperioden. For å sikre kontroll på veksten må vi være varsomme med å tilrettelegge for mer vekst utenfor sentrum før framtidig Rv4 er avklart. Prognosen for siste halvdel av 12-årsperioden

er derfor lite egnet til langsiktig planlegging av kommunale tjenester. Usikkerhetene får også betydning for fordelingen av befolkningsveksten i kommunen.

Under de forutsetninger som ligger til grunn, og med anvendt boligprogram for denne prognosen, vil opp mot 60% av befolkningsveksten i Nittedal skje innenfor det prioriterte

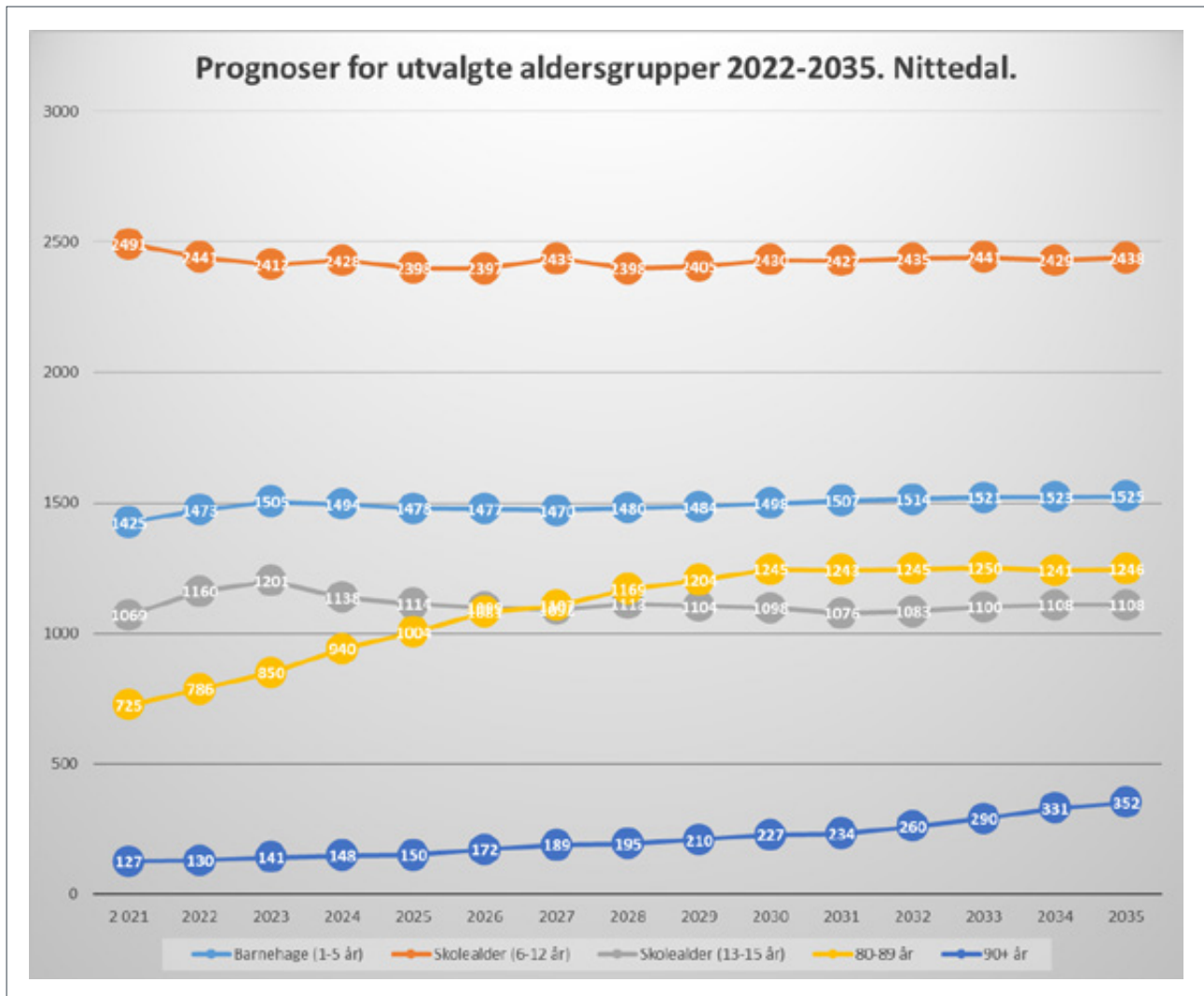
tettstedet Rotnes. Øvrig vekst fordeles mellom Hakadal og søndre Nittedal. Ved neste kommuneplanrevisjon, gitt avklaring av framtidig Rv4, vil det legges til rette for ytterligere vekst i og nær sentrum for å styrke sentrumsutviklingen. Vekstandelen på Rotnes vil da øke ytterligere i samsvar med regionale føringer om areal- og transportplanlegging.

Usikkerhetene gjør det også lite hensiktsmessig å operere med et tydelig vekstmål for planperioden. Ved neste revisjon av kommuneplanen blir det viktig å klargjøre mulighetsrommet for nye utbyggingsarealer for sentrumsutvikling, og hvor mye areal det bør settes av sett opp mot ønsket vekst.

FOTO: Erik Burds / STUDIO B13

Utviklingstrekk 2022-2035 for utvalgte aldersgrupper

Figur 6. Kilde: Kompas

Befolkningsprognosene viser at de eldste aldersgruppene vil ha en betydelig vekst fram mot 2035. Eldre i alderen 80-89 år vil øke med vel 500 mennesker, mens for de eldste eldre (90+) vil vi kunne få nær en 3-dobling av antall personer i denne aldersgruppen.

Ser vi på barn i barnehagealder, grunnskole og ungdomsskole, så ligger det ikke an til

store variasjoner fram mot 2035. Antall barn i ungdomsskolealder vil øke de nærmeste 2-3- årene, men vil deretter falle mot 2035. Antall barn i barnehagealder vil kunne øke med om lag 100 barn fram mot 2035. Den ovennevnte usikkerheten gjør seg gjeldende i siste halvdel av perioden, og da spesifikt for barn og unge.

Mål – Nittedal mot 2035

FNs bærekraftsmål som rammeverk

*FNs 17 bærekraftsmål*¹² utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Nittedalsamfunnet. For å nå overordnede mål for kommunen og Nittedalssamfunnet, er det avgjørende å erkjenne relasjonene og avhengighetene mellom de *tre hoveddimensjonene*¹³ av bærekraft, miljømessig,

sosial og økonomisk bærekraft. Et sosialt eller økonomisk bærekraftig samfunn kan ikke eksistere dersom naturgrunnlaget er borte. Denne forståelsen av relasjonen mellom dimensjonene av bærekraftig utvikling må være retningsgivende for kommunens handlinger.

Figur 7. De tre bærekraftsdimensjonen, Stockholm Resilience Centre

¹² <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

¹³ <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Bærekraftsmålene skal styre alle valg og handlinger kommunen gjør. Nittedals innbyggere og politikere har sammen valgt ut fem

bærekraftsmål som spesielt viktige for oss. Disse danner utgangspunkt for mål og satsingsområder.

Figur 8. De fem viktigste bærekraftsmålene for Nittedal

Målstruktur for samfunnet vårt

Målstrukturen består av tre nivåer – fra et overordnet målbilde, via satsingsområder til samfunnsmål med delmål. Detaljeringsgraden øker nedover i målstrukturen.

Målstrukturens 3 nivåer:

Nivå 1

MÅLBILDE

Beskriver hvordan det er å bo og jobbe i Nittedal i 2035.

Nivå 2

SATSINGSOMRÅDER

Tre utvalgte områder vi jobber innenfor slik at målbildet blir virkelighet i 2035, som ivaretar ulike dimensjoner i bærekraftig utvikling. Arbeid med disse satsingsområdene er en forutsetning for å kunne realisere målbildet. Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområder, og at vi må arbeide sammen på tvers av sektorer for å oppnå den utviklingen vi ønsker. De fem prioriterte bærekraftsmålene er tilordnet satsingsområdene.

Nivå 3

SAMFUNNSMÅL – BASERT PÅ FNS BÆREKRAFTSMÅL

For å gjøre de utvalgte bærekraftsmålene anvendelige og relevante i det kommunale styringssystemet er disse formulert slik at de er tilpasset nittedalssamfunnet. De fem samfunnsmålene beskriver en ønsket framtidig tilstand, og viser hva vi skal få til innenfor hvert av satsingsområdene. For å nå samfunnsmålene må kommunen ta grep innenfor, og på tvers av, de ulike fagsektorene. Hvert samfunnsmål konkretiseres gjennom definerte delmål. Delmålene skal være styrende for utforming og konkretisering av øvrige kommunale planer og saksdokumenter.

Målbilde med satsingsområder og samfunnsmål

Det er **godt** å leve i Nittedal.

Nittedal kommune skal være en kommune som gjennomfører utviklingsprosjekter for å oppnå god samfunnsutvikling og setter innbyggerne først. Nittedal kommune skal ha høy kvalitet på tjenestene. Det betinger forutsigbarhet i kommunale tjenester og planprosesser, samt at innbyggerne blir møtt med en ja-holdning. Dette innbyggerperspektivet er viktig for å skape arbeidsplasser og vekst i Nittedal. Kommunen skal være en aktiv bidragsyter for å skape engasjementet, aktivitet og opplevelser i samarbeid med innbyggerne, frivilligheten og næringslivet.

Nittedal sentrum skal bli et miljøvennlig, klimanøytralt og attraktivt kommunesentrum

der vi tilrettelegger for variert boligbygging, servicefunksjoner, handel, sentrums-integrerte arbeidsplasser, opplevelser og rekreasjon.

Et strengt jordvern og vern av kulturlandskap og kulturminner er viktig for å bevare Nittedal som en grønn bygd.

Våre 3 satsningsområder er:

- Livskvalitet hele livet
- Klima-, natur- og miljøvennlig
- Engasjement og samskaping

Til disse satsningsområdene har vi utarbeidet 5 samfunnsmål. Målene beskriver en ønsket framtidig tilstand, og viser hva vi skal få til innenfor hvert av satsingsområdene.

Satsingsområde	Samfunnsmål
Livskvalitet hele livet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi bidrar til god helse og livskvalitet 2. Vi gir god utdanning 3. Vi utvikler bærekraftige tettsteder
Klima-, natur- og miljøvennlig	<ol style="list-style-type: none"> 4. Vi ivaretar klima, natur og miljø
Engasjement og samskaping	<ol style="list-style-type: none"> 5. Vi skaper framtiden sammen

Figur 9. Målbilde med våre satsingsområder illustrert som Bølereika¹⁴

Vi har valgt å illustrere målbildet vårt med satsingsområder i den gamle Bølereika. Denne representerer blant annet livskraft,

tidsdybde, forankring, grønne verdier, fotfeste og fornyelse. Kronen har form som Nittedals geografiske avgrensning.

¹⁴. <https://no.wikipedia.org/wiki/B%C3%B8lereika>

*Det er godt
å leve i
Nittedal*

Målbilde

Viktige elementer i målbildet vårt er klima, natur og miljø, livskvalitet og engasjement og samskaping.

Klima, natur og miljø

Nittedal er en klimanøytral kommune. Det er enkelt å leve på en måte som ikke skader miljøet. Det er mulig å skape og drive bedrift uten å sette klimaavtrykk. Kommunen jobber for at også framtidens nittedøler skal få oppleve ren natur, biologisk mangfold, varierte kultur- miljøer og ha tilgang på friluftsområder.

Livskvalitet

Innbyggerne har tilgang til de tjenestene de trenger, når de trenger det, gjennom hele livet. De hjelper seg selv så langt det er mulig. De opplever livsglede, mestring og livskvalitet i alle faser av livet. Innbyggerne bor i gode og trygge nærmiljøer, og har tilgang på gode opplevelser i egen kommune. De kommer seg

trygt til nærmeste tettsted ved hjelp av miljøvennlig transport. De finner ulike sosiale møteplasser, og får dekket sine viktigste praktiske behov. De har gode muligheter for fysisk aktivitet og utøvelse av friluftsliv, og vet hva som trengs for å ha en god psykisk helse.

Engasjement og samskaping

Mange har lyst til å bidra i utviklingen av nittedalssamfunnet. Innbyggere, næringsliv, frivilligheten, politikere og administrasjon har tett kontakt. Sammen finner de nye arbeidsformer og innovative løsninger på utfordringer som dukker opp.

Private som bidrar til å utfylle tjenestetilbudet i Nittedal skal bli tatt positivt imot. Nittedals utfordringer innenfor barnehager, skoler, helse- og omsorgstjenester løses best når kommunale og ideelle/private tilbydere av tjenester spiller på lag og utfyller hverandre.

Satsingsområder med samfunns mål og delmål

Satsingsområdene er utledet fra bærekraftsmålene som er spesielt viktige og relevante for Nittedal kommune. Dette er de områdene vi må jobbe innenfor for å oppnå målbildet. Områdene ivaretar ulike dimensjoner av bærekraftig utvikling, og må sees i sammenheng. Dette gjelder også samfunnsmålene definert innenfor satsingsområdene.

Satsingsområde: Livskvalitet hele livet

Satsingsområdet og målene ivaretar den sosiale og økonomiske dimensjonen i bærekraftig utvikling. Dette er den dimensjonen det er knyttet flest bærekraftsmål til, og det er også det mest omfattende og komplekse satsingsområdet i vår målstruktur. Vi har definert tre samfunnsmål, og delmålene innenfor satsingsområdet er sentrale for de store innsatsområdene i kommunal tjenesteutvikling og utvikling av lokalsamfunnet.

Vi må forvente økt behov for helsehjelp i befolkningen, med forventede økte helseutgifter. Vi som kommune har et ansvar for å utvikle løsninger som møter helseutfordringene, motvirker sosiale helseforskjeller og som fremmer god helse for alle. Det er mange forhold, på en rekke arenaer, som påvirker innbyggernes helse og livskvalitet. I Nittedal kommune har personer med nedsatt funksjonsevne mulighet til å delta i samfunnslivet på lik linje med andre innbyggere. FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne skal ligge til grunn for kommunens arbeid for denne gruppen. Nittedal kommune skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle.

God utdanning er viktig for den enkelte, og for samfunnet som helhet. Utvikling

av ferdigheter, kunnskap og holdninger gjennom god utdanning skal fremme innbyggernes opplevelse av å mestre eget liv, gjøre de i stand til å delta i arbeidslivet og samfunnet og samtidig være en del av fellesskapet. God utdanning kan skje på mange arenaer, og samspillet mellom de ulike arenaene kan bidra til at utdanningen blir trygg, inkluderende og helsefremmende. Nittedal kommune skal gi inkluderende, likeverdig og god utdanning, og alle har muligheter for livslang læring.

Hvordan vi utvikler tettstedene våre har betydning for innbyggernes hverdag, helse, trivsel, trygghet og tilhørighet. Den grønne bygda, med lett tilgang til marka og mulighet for friluftsliv for alle, er viktig for folkehelsen. Utvikling rundt kollektiv, handels- og service-tilbud reduserer innbyggernes behov for bilbruk i hverdagen. Utvikling av et attraktivt og livskraftig sentrum for hele kommunen med lokale arbeidsplasser, reduserer handelslekkasje og utpendling og gir viktige møteplasser for kommunens innbyggere. I Nittedal er tettsteder og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Under satsingsområdet Livskvalitet hele livet har vi definert tre samfunnsmål.

FOTO: Erik Burås / STUDIO B13

FNs bærekraftsmål 3: God helse og livskvalitet

«Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder»
(FN)

FNs bærekraftsmål 4: God utdanning

«Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle»
(FN)

FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

«Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige»
(FN)

Samfunnsmål
Vi bidrar til god helse og livskvalitet

Vi skal bidra til god helse og fremme livskvalitet for alle.

Samfunnsmål
Vi gir god utdanning

Vi skal gi inkluderende, likeverdig og god utdanning, og sikre alle innbyggere mulighet for livslang læring.

Samfunnsmål
Vi utvikler bærekraftige tettsteder

I Nittedal er tettsteder og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Befolkningen i Nittedal har god tilgang til turveier og attraktive friluftsområder i Marka og sine nærområder

Delmål:

- Barnehager, skoler, fritidstilbud og foreldre samarbeider slik at alle barn og unge er trygge, inkludert og får utviklet sitt potensiale
- Vi prioriterer forebyggende arbeid og tidlig innsats
- Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i all kommunal og privat virksomhet. Voksne skal gjøre det som er best for barn
- Fritidstilbudet er godt og variert i hele Nittedal
- Vi har aldersvennlige lokalsamfunn som er trygge, inkluderende og tilgjengelige. Lokalsamfunnet fremmer eldres deltakelse og bidrar til aktiv aldring
- Alle innbyggere tar ansvar for eget liv, og får hjelp til å ta vare på fysisk og psykisk helse. Kommunen legger til rette for mestring av bo og levekår
- Alle har like muligheter til å leve aktive liv, og det er lett for innbyggerne å ta valg som fremmer helse og livskvalitet
- Vi prioriterer folkehelsearbeid og utarbeider konkrete folkehelsemål
- Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet. Private og ideelle tilbydere av velferdstjenester kan utfylle tjenestetilbudet i kommunen for å bidra til valgfrihet og gode tjenester for innbyggerne
- Vi sikrer miljøvennlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunn og tettsteder
- Tettstedsutvidelser i midtre del av kommunen bidrar til livskraftig og attraktiv utvikling av framtidig sentrum i Nittedal
- Vi har sunn arbeidsplassvekst og et variert tilbud innen handel og kultur
- Vi har gode og helsefremmende bomiljøer og attraktive lokalsamfunn og tettsteder som gir gode liv
- Kommunen jobber aktivt for å oppnå nok sykehjems plasser, hjemmesykepleie og hjemmetjenester til alle eldre som trenger dette
- Vi prioriterer nok personale og god kompetanse i eldreomsorgen. Velferdsteknologi brukes for å øke tjenestenivået
- Befolkningen i Nittedal har god tilgang til turveier og attraktive friluftsområder i Marka og sine nærområder

Satsingsområde: Klima-, natur- og miljøvennlig

Satsingsområdet og målet ivaretar den miljømessige dimensjonen i bærekraftig utvikling, som anses som avgjørende og grunnlaget for alle andre bærekraftsmål. Målet har tre dimensjoner, som fanges opp i delmålene. Delmålene omfatter både reduksjon av klimagassutslipp, klimatilpasning og en bærekraftig forvaltning av arealer og ressurser.

Global oppvarming truer livsgrunnlaget vårt, og har konsekvenser for både naturmangfold, enkeltmennesker og samfunn. Klimautfordringene er globale, men må løses lokalt. De største direkte utslippene av klimagasser i Nittedal er fra transport. Av de indirekte utslippene fra innbyggere, næringsliv og kommunen er utslipp fra materialer, forbruksvarer og elektrisitet blant de største. Nittedal kommune skal gjennom sin rolle som samfunnsutvikler, planmyndighet, eiendomsbesitter, arbeidsgiver, innkjøper og tjenesteleverandør bidra til reduksjon av klimagassutslipp.

Velfungerende økosystemer har en viktig funksjon i regulering av klima og klimagasser,

og bidrar til å dempe effektene av klimaendringer.

Konsekvensene av klimaendringene merkes allerede med mer ekstremvær, flom og tørke. Nittedal kommune skal forebygge negative konsekvenser av klimaendringene.

Globalt, nasjonalt og lokalt står vi overfor en naturkrise, hvor arter forsvinner i høyt tempo. Hver gang vi endrer eller gjør inngrep i natur påvirkes levestedet til planter og dyr. Arealendring er den største trusselen mot naturmangfold. Skogområder, kulturlandskap, vassdrag og andre naturområder skal sikres i arealstrategi og arealforvaltning. Dyrka eller dyrkbar mark er en knapp ressurs globalt og nasjonalt. Nittedal skal ha en bærekraftig areal- og ressursforvaltning som ivaretar naturmangfold og jordressursene.

Under satsingsområdet Klima- og miljøvennlig har vi definert et samfunnsmål.

FNs bærekraftsmål 13: Stoppe klimaendringene

«Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem»

(FN)

Global oppvarming truer livsgrunnlaget vårt, og har konsekvenser for både naturmangfold, enkeltmennesker og samfunn. Klimautfordringene er globale, men må løses lokalt

Samfunnsmål **Vi ivaretar klima, natur og miljø**

Vi skal nå målet om redusert klimautslipp, samtidig som vi skal ha en bærekraftig areal- og ressursforvaltning. Vi skal også forebygge negative konsekvenser av klimaendringer.

Delmål

- Vi reduserer klimagassutslipp i egen virksomhet og i samfunnet
- Vi stiller strenge miljøkrav ved bygging av kommunale bygg, og kartlegger energiøkonomisering og miljøvennlige oppvarmingsløsninger i eksisterende bygg og anlegg. Solenergi og bergvarme er satsningsområder
- Vi reduserer transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet
- Vi forbereder oss på, og tilpasser oss til klimaendringene
- Vi forvalter naturmangfold, vassdrag, ressurser og arealer på en bærekraftig måte
- Befolknings- og arbeidsplassvekst skjer i hovedsak innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes
- Nittedal sentrum utvikles til et klimavennlig og bærekraftig sentrum for hele kommunen
- Vi bidrar til å gjenopprette tapt natur og økosystemer, samt fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av skog og ferskvannsbaserte økosystemer
- Vi bidrar til å redusere ødeleggelsen av habitater og hindrer lokal utryddelse av truede arter og stanser tap av biologisk mangfold
- Vi jobber for å hindre spredning av fremmede arter og motarbeider forurensning
- Vi ivaretar naturverdier som er særegne for Nittedal eller har særlig bevaringsverdi

Satsingsområde: Engasjement og samskaping

Kommunens rolle er i endring. Samtidig gir nye teknologiske muligheter gode forutsetninger for samarbeid på tvers for å utvikle framtidsrettede løsninger. Gjennom å invitere flere aktører til samarbeid styrkes evnen til å løse større samfunnsutfordringer med lokalt perspektiv. Frivilligheten er en viktig bidragsyter for samfunnsutviklingen. Sammen kan aktørene skape nye og bærekraftige løsninger på viktige samfunnsutfordringer, som klimaendringer og økt press på tjenester. Dette utfordrer tradisjonelle arbeidsmåter.

Satsingsområdet kunne også vært behandlet som et gjennomgående perspektiv og middel for å nå de andre målene. Vi har valgt å definere det som et eget satsingsområde med mål og delmål for å framheve viktigheten av samarbeid og samskaping for å møte utfordringene kommunen står overfor i årene som kommer.

Under satsingsområdet Engasjement og samskaping har vi definert et samfunns mål.

FNs bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene

«Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling»

(FN)

Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill

Samfunns mål **Vi skaper fremtiden sammen**

Vi skal løse våre oppgaver og nå våre mål gjennom engasjement, samarbeid og samskaping.

Delmål

- Vi har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping
- Kommunen samarbeider med innbyggerne om å utvikle det gode lokalsamfunnet
- Kommunen støtter opp om det frivillige arbeidet i Nittedal
- Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger, og bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi
- Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill
- Næringslivet, offentlige, private og ideelle aktører og skole arbeider sammen for relevant utdanning og sysselsetting
- Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i
- Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt
- Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen
- Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal

Organisasjonsutvikling og virksomhetsstyring

Mål for organisasjonen

Skal vi nå målene for nittedalssamfunnet er det en forutsetning med en velfungerende og utviklingsorientert kommuneadministrasjon. I arbeidet med å utvikle en ny organisasjonspolitikk legges det hovedvekt på mål om at kommunen skal framstå som attraktiv og framtidsrettet.

Framtidsrettet

Skal vi nå våre målsettinger innen klima og miljø, livskvalitet, læring og mestring hele livet, må vi koble mennesker, kunnskaper og ideer sammen på nye måter. I framtiden trenger vi å være modigere. Mange av dagens løsninger vil bli vanskelig å videreføre pga. mangel på penger og folk. Vi må tørre å utfordre våre handlingsmønstre, våre tradisjoner, våre profesjoner og våre systemer. Som framtidsrettet må organisa-

sjonen være lærende, samskapende og nytenkende:

- **Lærende**
Vår viktigste kapital er vår samlede kompetanse. Og med høyt tempo, er den viktigste kompetansen evnen til å lære raskt
- **Samskapende**
Når vi samskaper åpner vi opp organisasjonen vår og vi gjennomfører prosesser der vi ikke har svarene. Vi møter omgivelsene på like fot og spør: Hva kan vi få til sammen?
- **Nytenkende**
Vi vil ha vekt på innovasjon og gi rom for nye løsninger. Vi må være villige til å tenke nytt for å sikre nødvendig omstilling i et samfunn som stadig er i utvikling

Våre verdier raushet – redelighet – respekt er en rettesnor for ansatte, og kommunen legger stor vekt på verdiene i sin virksomhet

Attraktiv

For å være en attraktiv arbeidsplass kreves det kontinuerlig innsats fra alle. Nittedal kommune bruker 10-FAKTOR, som er et forskningsbasert verktøy som legger grunnlaget for en attraktiv arbeidsplass med høy ytelse, godt arbeidsmiljø, kvalitet på tjenestene og vår evne til endring og utvikling. En attraktiv arbeidsplass har medarbeidere som er kompetente, inkluderende og engasjerte:

- **Kompetente**

Kompetanse kan defineres som «å være i stand til å løse en oppgave». Oppgavene

våre er i stadig endring. Det krever at vi jobber systematisk med å videreutvikle vår kompetanse, og rekruttere nye lærlinger og medarbeidere når dette er mest formålstjenlig

- **Inkluderende**

Vi tar imot nyansatte på en måte som gjør at de raskt føler seg inkludert og i stand til å utføre oppgavene. God dialog mellom ledere, tillitsvalget og verneombud skal bidra til fleksibilitet i oppgaveløsning og arbeidsformer. Nittedal kommune skal bidra til et inkluderende samfunn gjennom våre

tjenester og samarbeid med innbyggere, næringsliv, frivillig sektor og andre offentlige organisasjoner

- **Engasjerte**

Engasjement er en av våre største styrker. Vi har engasjerte medarbeidere, ledere, tillitsvalgte, politikere og innbyggere. Dette skal vi bygge videre på i framtiden. Høyt engasjement påvirker effektivitet, kvalitet og arbeidsmiljø. Det reduserer sykefravær og legger forholdene til rette for en kultur preget av lyst til å prestere sammen

For at organisasjonsmålene skal nås, må de prege hele kommunens virksomhet i den daglige driften. Måloppnåelse er avhengig av et godt samspill mellom de ansatte, politikerne og omgivelsene. Organisasjonsmålene "Framtidsrettet og Attraktiv" må gi seg utslag i både arbeidskultur, fysiske rammer og arbeidsverktøy.

Våre verdier raushet – redelighet – respekt er en rettesnor for ansatte, og kommunen legger stor vekt på verdiene i sin virksomhet.

Økonomistyring

Kommuneloven kap. 14. gir rammer for kommunens økonomiforvaltning. § 14-1 setter som grunnleggende krav at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivare tatt over tid. Det skal utarbeides samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og lokalsamfunnets utvikling. Dette innebærer blant annet at kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Det er et lovkrav at kommunestyret vedtar finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, ofte omtalt som handlingsregler. Kommuneplanen fram mot 2035 viderefører handlingsreglene fra Kommuneplan 2019 – 2030.

1. Netto driftsresultat på 2,5 % for å bidra til egenkapital til investeringer

Kommunen vil:

- Ha fokus på arbeidsbesparende tiltak som sikrer effektiv drift
- Gå gjennom prosesser i tjenestene for å ta ut effektiviseringsgevinster ved digitalisering
- Vektlegge driftskostnader ved investeringer i nye bygg
- Ved store investeringer alltid legge fram eventuelle konsekvenser for drift for Kommunestyret

- Alltid synliggjøre renter, avgifter og driftskostnader ved store investeringer, og vurdere konsekvenser for budsjettforutsetninger
- Fortsette å bidra til å motvirke svart arbeid, samt bidra til et seriøst arbeidsliv og arbeidsforhold
- Jobbe med effektiv utnyttelse og bruk av arealer gjennom døgnet på tvers av sektorene
- Se på muligheter for å øke kommunens inntekter

2. Egenkapitalandel for investeringer på 25 %

Kommunen vil:

- Utarbeide investeringsbudsjetter med egenkapitalandel på 25 % for investeringer der kommunen selv må bære finanskostnadene
- Utarbeide driftsbudsjetter med positivt driftsresultat, som gir egenkapital til investeringene

3. Frie midler på disposisjonsfond tilsvarende 5 % av driftsinntekter

Kommunen vil:

- Utarbeide driftsbudsjetter som gir avsetning til frie midler på disposisjonsfondet for å holde den relative andelen på 5 % av driftsinntektene

FOTO: Erik Burås / STUDIO B13

Samfunnssikkerhet, beredskap og internkontroll

Analyse og håndtering av risiko og sårbarhet (ROS) og internkontroll er en viktig del av kommunens virksomhetsstyring. Kommunen skal arbeide systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap på tvers av sektorene i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Dette har fått økt oppmerksomhet de senere årene, dels som følge av klimaendringer med økt sårbarhet for ekstremvær, hyppigere hendelser bl.a. skogbrann, og som følge av nye og endrede trusselbilder.

Kommunens arbeid med risiko og sårbarhet foregår på flere nivåer:

- Helhetlig ROS er hjemlet i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Kommunens beredskapsplan er fra 2016, og revisjon av helhetlig ROS er igangsatt i 2022. Her defineres og analyseres uønskede hendelser. Arbeidet med helhetlig ROS vil foregå kontinuerlig, blant annet ved at alle hendelser

og øvelser evalueres. Kommunen har medvirkning med eksterne bidragsytere og samarbeidsparter i det kommunale beredskapsrådet, samt interkommunalt samarbeid med kommunene på Romerike

- Overordnet ROS, hjemlet i kommuneloven § 25. Sentrale elementer her er helhetlig styring, rutiner og avvikshåndtering. Kommunen jobber kontinuerlig med dette, og har tatt i bruk programmet Compilo som verktøy
- Internkontroll: HMS som ledd i internkontroll har også et løpende ROS-arbeid i hele virksomheten. Dette er hjemlet i forskrift om systematisk HMS-arbeid etter lov om arbeidsvern og arbeidsmiljø (internkontrollforskriften)
- Kommuneplanen: Det utarbeides ROS-analyser knyttet til kommuneplanens arealdel. Samfunnssikkerhet trekkes videre aktivt inn i all arealplanlegging og utbygging

Langsiktig arealstrategi

Introduksjon – betydning og bruk

Arealstrategien viser en langsiktig, helhetlig og overordnet styring av arealer i planperioden. Strategien er en del av kommuneplanens samfunnsdel, og følges opp i kommuneplanens arealdel og i arealplaner. Strategien bygger på samfunnsdelens målstruktur, og er et viktig verktøy for å nå samfunnsmålene. Målene i arealstrategien vil ha noe ulik oppfølging og konsekvens. Alle vil imidlertid ha konsekvenser for hvordan Nittedalsamfunnet skal bygges ut.

Spesielt målene knyttet til satsingsområdet klima- og miljøvennlig og det arealstrategiske kartet vil ha konsekvenser for hvor omdisponering og lokalisering av ny vesentlig bebyggelse skal skje.

De øvrige målene gir konsekvenser for hvordan det skal bygges ut, hva som skal bevares og hvilke hensyn som må følges opp i utforming av kommuneplanens arealdel. Arealstrategien vil ha konkret betydning for utforming av kommende områdeplaner og detaljplaner.

I samfunnsdelen er det pekt på flere utfordringer kommunen må møte i kommuneplanperioden. Satsingsområdene, samfunnsmålene og arealstrategi er utformet for å møte disse utfordringene. Flere av utfordringene utdypes i kommuneplanens arealdel.

Arealstrategi til satsingsområde: Livskvalitet hele livet (a)

- a1.** Områder for offentlig tjenester, som skoler, barnehager, helsetjenester og fritidsaktiviteter skal lokaliseres slik at de er lett tilgjengelig med grønn mobilitet
- a2.** Vi vil tilrettelegge for en utvikling av tjenestetilbudet som er robust med hensyn til befolkningsvekst og endring i den demografiske og sosiale befolknings sammensetningen
- a3.** Vi skal legge til rette for integrering i boligmarkedet gjennom sosial boligpolitikk. De største tettstedene skal ha en variert boligmasse for at folk skal kunne bo i samme område livet gjennom
- a4.** Vi skal legge til rette for at de fleste kan klare seg selv i egen bolig lengst mulig, og vektlegge universell utforming
- a5.** Vi skal vektlegge trafiksikkerhet, trygge lekeområder og kriminalitetsforebyggende utforming av uteområder
- a6.** Vi skal sikre tilgjengelig, variert og sammenhengende grønnstruktur der folk bor. Turstier, skiløyper og blågrønne kvaliteter skal videreutvikles i sammenhengende nett
- a7.** Parker, torg og byrom skal ha god kvalitet
- a8.** Boligområder skal tilpasses alle brukergrupper. Boområder skal ha ren luft, gode solforhold, støynivå i henhold til statlige retningslinjer, fleksible utearealer og trygge og godt tilpassede møteplasser. Fellesområder, lekeplasser og grønnstruktur skal lokaliseres sentralt og lett tilgjengelig

Vi skal sikre tilgjengelig, variert og sammenhengende grønnstruktur der folk bor. Turstier, skiløyper og blågrønne kvaliteter skal videreutvikles i sammenhengende nett

- a9.** Lokalsamfunn og mindre tettsteder skal videreutvikles utfra sine kvaliteter og sin identitet
- a10.** Tettsteder og lokalmiljøer skal utvikles som gode nærmiljøer med trafikksikre løsninger og god sosial infrastruktur. Utvikling av tjenester, fritids- og handels-tilbud skal tilpasses tettstedsnivå
- a11.** Ny utbygging og fortetting skal gi en positiv merverdi for stedet og kommunens innbyggere
- a12.** Ved utbygging skal det stilles krav om variasjon i boformer, boligtyper og størrelser som imøtekommer framtidige behov. Alle leilighetsprosjekter bør inneholde en variasjon i leilighetstyper med henhold til størrelse, målgrupper og utforming
- a13.** Ved utbygging skal det vektlegges steds-tilpasset arkitektur, god arkitektonisk utforming og miljøvennlig og bærekraftig material- og energibruk
- a14.** Det skal legges til rette for urban utvikling, byliv og trivsel i Nittedal sentrum som bidrar til redusert bilbruk. Parkering skal plasseres strategisk i tilknytning til hoved-veinettet, som under eller i bakkant av bygg. Det må sikres god tilgjengelighet for bevegelseshemmede
- a15.** Arealutnyttelse og fortetting i Nittedal sentrum må balanseres med behovet for å skape god bokvalitet, solrike og attraktive byrom og møteplasser

Arealstrategi til satsingsområde: Klima- og miljøvennlig (b)

Fordeling av befolknings- og arbeidsplassvekst

- b1.** Ved boligutbygging må det tas hensyn til kapasitet i sosial infrastruktur som barnehager og skole. Utbygging skal gjøres i tilknytning til kollektivknutepunkt. Det skal likevel være fleksibilitet til å si ja til mindre endringer på eiendommer der det er kapasitet på offentlig infrastruktur
- b2.** Den største delen av kommunens befolkningsvekst skal skje på Rotnes. Rammene for utvikling av Rotnes, med et som bærekraftig, attraktivt og aktivt Nittedal sentrum, avklares gjennom langsiktig grønn grense i kommuneplanens arealdel
- b3.** Planer i områder utsatt for fortetting skal bidra til å ivareta eksisterende bomiljøer, hensyn til lys, luft, støy og grøntområder
- b4.** Det kan vurderes nye boligområder i tilknytning til eksisterende boligområder som et mulig alternativ til fortetting av eksisterende boligområder
- b5.** Eksisterende næringsområder skal videreutvikles og utnyttes. Mulighet for etablering av nye næringsområder skal vurderes
- b6.** Det legges til rette for lek og fysisk aktivitet tilknyttet tettsteder/skoler/boligområder. Det avsettes tilstrekkelig areal for fremtidig økt behov for ulike idretter og utøvelse av friluftsliv. Dersom lekeplasser, ballplasser, nærturområder eller treningsområder bygges ned eller omdisponeres skal de erstattes i nærområdet eller kompenseres

Vassdrag og vassdragsbelter skal bevares eller videreutvikles for natur-, landbruks- eller rekreasjonsformål og hensyn til samfunnssikkerhet

Bærekraftig forvaltning av naturmangfold, ressurser og arealer

- b7.** Vi skal ha en kunnskapsbasert og varsom arealforvaltning som ivaretar et bærekraftig økosystem. Varsom arealforvaltning innebærer at det er gjort kritiske vurderinger av andre muligheter før omdisponering av areal utenfor byggesonen er aktuelt. Der utbygging på slike områder allikevel planlegges skal det settes høye krav om effektiv arealutnyttelse. Arealets evne til karbonbinding skal inngå i vurdering av om et område kan bebygges
- b8.** Dyrka mark, dyrkbar mark og myr skal vernes. Innenfor langsiktig grønn grense kan vekst gå foran vern
- b9.** Vassdrag og vassdragsbelter skal bevares eller videreutvikles for natur-, landbruks- eller rekreasjonsformål og hensyn til samfunnssikkerhet
- b10.** Skogområder, marka og kulturlandskapet opprettholdes gjennom riktig drift og utnytting av ressurser, og som grunnlag for både næring, naturmangfold og friluftsliv
- b11.** Kulturmiljøer og enkeltstående kulturminner ivaretas slik at de fortsatt kan gi grunnlag for opplevelser, identitet og et styrket næringsliv

Vi skal bidra til å styrke og utvikle et godt, lett tilgjengelig og tidsbesparende kollektivtilbud

Redusert transportbehov og tilrettelegging for grønn mobilitet

- b12.** Gjennom effektiv arealbruk og tilrettelegging for grønn mobilitet skal veksten i persontransport tas med kollektivtransport, sykling og gange
- b13.** Vi skal bidra til å styrke og utvikle et godt, lett tilgjengelig og tidsbesparende kollektivtilbud
- b14.** Anlegg for gående og syklende utformes som trygge, attraktive og effektive forbindelser. Sikkerhet og framkommelighet for gående og syklende skal ha særlig høy prioritet nær skoler, holdeplasser og i tettbygde områder

Redusert klimagassutslipp og miljøvennlig og bærekraftig utvikling

- b15.** Vi skal utvikle og forvalte kommunens bygningsmasse på en effektiv måte for å minimere arealbehovet. Samlokalisering og flerbruk skal vektlegges
- b16.** Vi skal minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige og sirkulære løsninger
- b17.** Vi skal legge til rette for bebyggelse og infrastruktur som fremmer klimavennlige løsninger
- b18.** Vi skal legge til rette for grønne byggeplasser

Klimatilpasning

- b19.** I arealplanlegging og arealbruk skal det tas hensyn til fare for naturskade og konsekvenser av klimaendringer

Arealstrategi til satsingsområde: Engasjement og samskaping (c)

- c1.** Vi skal utvikle tjenestetilbudet i kommunen og de fysiske omgivelsene på en måte som gir innbyggere mulighet til å påvirke og ta del i lokalsamfunnet
- c2.** Vi skal legge til rette for god informasjon, digitale løsninger og hensiktsmessige arenaer for samarbeid og medvirkning i planprosesser
- c3.** Kommunen skal være tilgjengelig for dialog og innspill
- c4.** Vi skal samarbeide bredt internt og eksternt med myndigheter, transportetater, private aktører og frivilligheten om en bærekraftig arealutvikling og utvikling av Rv4 og Gjøvikbanen
- c5.** Det skal jobbes for en snarlig avklaring om realistisk og helhetlig veiløsning for RV4
- c6.** Det jobbes for bedret lokalbuss-tilbud i hele kommunen og etablering av ringbuss på Rotnes og i Hakadal for å redusere behovet for bruk av privatbil
- c7.** Kommunale bygg og anlegg skal bygges med fleksible løsninger, slik at de kan endres ved nye behov. Muligheter for flerbruk skal prioriteres
- c8.** Nittedal kommune skal være en viktig premissleverandør og ta en aktiv rolle i tettstedutviklingen i Rotnesområdet med utgangspunkt i planene for Nittedal sentrum

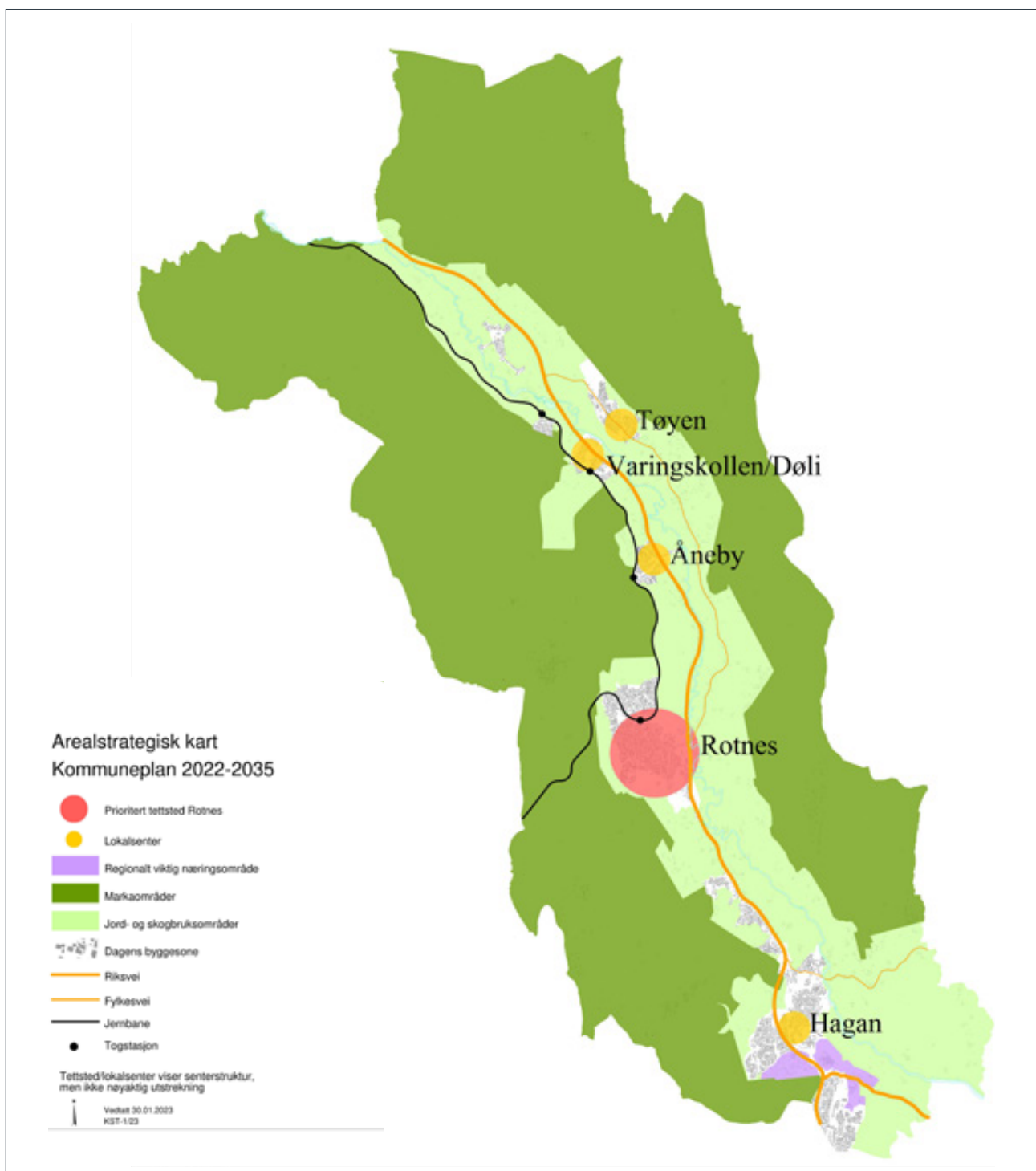

Miljødagene i Nittedal ved Kulturverket Flammen

Arealstrategisk kart

Det arealstrategiske kartet viser hovedtrekkene i vårt framtidige utbyggingsmønster og er det viktigste grunnlaget for utarbeiding

av kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. Prikkpunktene viser den prinsipielle strukturen for tettstedene.

Ordliste og begrepsforklaring

PLANSYSTEM

Alle planer i kommunen satt i system og sammenheng. Viser hvilket nivå i planhierarkiet planene er på, og hvilken funksjon de har.

STYRINGSdokUMENT

Gir føringer for planer, strategier og handlinger innenfor temaet styringsdokumentet omfatter.

PLANSTRATEGI

Klargjør hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling. Vedtas av nytt kommunestyre, og er et verktøy for politisk prioritering av planoppgaver. Her tar blant annet kommunestyret stilling til om kommuneplanens skal revideres.

PLANPERIODE

Kommuneplanen skal tas opp til vurdering i kommunestyret minst en gang hvert fjerde år, men betyr ikke at planen må endres hvert fjerde år. Behovet for endring vurderes i planstrategien. Planperioden for en kommuneplan er vanligvis 12 år, eller tre kommunestyreperioder.

VALGPERIODE

Valgperioden for kommunestyret fire år. Neste kommunevalg er september 2023.

PLANPROGRAM

En «*plan for planen*». Sier hva en plan skal løse, hvilke tema som må utredes og hvordan innbyggere skal bli involvert.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Kommunens viktigste overordnede styringsdokument. Tar stilling til hvilke utfordringer Nittedal står overfor, mål for samfunnet vårt og hvordan vi skal nå våre mål. Er grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen.

HANDLINGSPLAN

Oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel. Viser kommunens prioriteringer og hva kommunen skal arbeide med i løpet av de neste fire årene. Revideres årlig.

LANGSIKTIG AREALSTRATEGI

Er en del av kommuneplanens samfunnsdel. Viser en langsiktig, helhetlig og overordnet styring av arealer i planperioden. Følges opp i kommuneplanens arealdel og i reguleringsplaner.

DEMOGRAFI

Studiet av menneskelige befolkninger, deres størrelse, sammensetning (alder, kjønn mm) og vekst (fruktbarhet, dødelighet og flytting).

MÅLSTRUKTUR

System av mål og satsingsområder.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter for å dekke sine behov.

GOD/GODT

(eks god helse, godt fritidstilbud, god utdanning, godt bomiljø)

I begrepet ligger en positiv verdi, som motsatt til noe dårlig, men det er ikke mulig å definere kort og generelt. Hva som oppleves som «*godt*» er subjektivt og vil variere med sammenheng (tid, rom, tema) og i forhold til den enkeltes ønsker og behov. Ved konkretisering av kommuneplanen på sektornivå og i øvrige planer som temaplaner, handlingssplan, virksomhetsplaner osv vil begrepet gis konkret innhold.

SAMSKAPING

Foregår i prosesser der offentlige organisasjoner utvikler og produserer velferd og løsninger sammen med innbyggerne, ikke for dem.

INNBYGGERPERSPEKTIV

Ta innbyggerne på alvor, og med på råd. Møte innbyggerne på en måte som gjør at de føler seg ivaretatt og sett. Gjelder for all kommunal virksomhet.

BARNETRÅKK

Digitalt verktøy for å finne ut hvordan barn bruker og opplever lokalmiljøet sitt. Gjennomføres i samarbeid med skolene som en del av undervisningen. I Nittedal er barnetråkk foreløpig gjennomført på Sørli (5. og 6. trinn), Rotnes, Holumskogen og Ulverud (6. trinn) og Li (9. trinn).

KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Legger føringer for hvordan arealene i kommunen skal brukes, for å nå målene som er satt i samfunnsdelen.

REGULERINGSPLAN

En detaljert arealplan, som består av kart og bestemmelser. Reguleringsplanen angir bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser i bestemte områder i en kommune. En reguleringsplan er i mange tilfeller nødvendig rettsgrunnlag for gjennomføring av tiltak og utbygging. Vi kan utforme to typer reguleringsplaner, områdeplan og detaljplan.

OMRÅDEPLAN

Brukes av kommunen der det er krav om slik plan i kommuneplanens arealdel, eller kommunen finner at det er behov for å gi mer detaljerte, områdevis avklaringer av arealbruken. Områderegulering utarbeides av kommunen. Kommunen kan likevel overlate til andre myndigheter og private å utarbeide forslag til områderegulering.

DETALJPLAN

En plan for mindre områder, og for utforming, bruk og vern av bygninger, uterom og anlegg. Detaljregulering er planformen for gjennomføring av utbyggingsprosjekter og tiltak,

vernetiltak og sikring av ulike typer verdier. Detaljregulering brukes for å følge opp kommuneplanens arealdel og eventuelt etter krav i en vedtatt områderegulering. Private, tiltakshavere, organisasjoner og andre myndigheter har rett til å framme forslag til detaljregulering.

FORTETTING

Fortetting kan forklares som økningen i arealutnyttelsen i eksisterende bebyggelse, vanligvis i byer og andre tettbygde områder. Fortetting skjer ved at det bygges på ledige arealer, ved oppdeling av tomter og ved påbygg eller tilbygg.

BYGGESONE

Område som er avsatt til bebyggelse i kommuneplanen, både bebygget og ubebygget.

SOSIAL INFRASTRUKTUR

Bygg og anlegg som er nødvendig for at et sted skal fungere sosialt. Skole, barnehage, sykehjem, kulturhus, kirke og forsamlingshus er viktige elementer i et steds sosiale infrastruktur.

GRØNN MOBILITET

Miljøvennlige måter å reise på. Det kan være til fots, sykkel eller med kollektivt.

LANGSIKTIG GRØNN GRENSE

Grense for utvikling av et sted på lang sikt. Begrepet skal gi assosiasjoner til en grønnere og mer bærekraftig utvikling av utbyggingsmønster. Betyr at vi skal bygge tettere innenfor et avgrenset område, og utnytte potensiale for fortetting før vi tar i bruk nye arealer. Innenfor den grønne grensa kan vekst komme foran vern av arealer.

HERLIGHETSVERDIER

Handler om vakre elementer som stimulerer sansene, som utsikt, vann, blomster og trær, kunst mm.

**NITTEDAL
KOMMUNE**

Sentralbord 67 05 90 00.

For henvendelser til kommunen kan du sende en epost til postmottak@nittedal.kommune.no

Besøksadresse: Rådhusveien 1, 1482 Nittedal

Les mer på nittedal.kommune.no